

S. Cooke en J. Kroon

majors van de technische dienst

Materieeldienstorganisatie

In zijn artikelenserie in de Militaire Spectator van september, oktober en november 1985 geeft majoor De Vries een uiteenzetting over een mogelijke organisatie van de manoeuvre- en gevechtsondersteunende eenheden en het daaraan gerelateerde systeem van legervorming. De organisatie van de logistieke eenheden wordt in die artikelen slechts oppervlakkig beschouwd. Het is onze bedoeling nader in te gaan op een alternatieve organisatie van de materieeldienst voor de manoeuvre- en de gevechtsondersteunende eenheden, gebaseerd op de artikelenserie van maj De Vries, en rekening houdend met de huidige en toekomstige materiële, personele, en organisatorische ontwikkelingen.

De huidige problematiek binnen de materieeldienst, t.w.:

- het binnen de brigade niet toegesneden zijn op het gewenste optreden en
- het ontbreken van een logistieke verantwoordelijkheid op divisieniveau, waardoor eenheden van Legerkorps logistiek commando (LLC) onder bevel van de divisie opereren,

zijn aanleiding geweest in deze beschouwing de materieeldienst niet te organiseren conform de huidige organisatie, maar geheel opnieuw op te bouwen en wel „bottom up”.

Allereerst formuleren wij de uitgangspunten, waarna op basis van deze uitgangspunten de behoefte aan onderhoud en organisatie ervan op de opeenvolgende niveaus wordt beschreven en de onderlinge relaties worden aangegeven. Ten slotte gaan wij in op het aspect legervorming voor de materieeldiensteenheden.

Uitgangspunten

De organisatie in vreedstijd dient een afgeleide te zijn van de organisatie in oorlogstijd en van zoda-

nige opzet, dat een overgang van vredes- naar oorlogstijd soepel kan verlopen. De organisatie in oorlogstijd dient te zijn gebaseerd op het verwachte onderhoudsaanbod, dat voor een deel het gevolg zal zijn van technische mankementen en voor een ander (groot) deel het gevolg van schade voortkomend uit vijandelijke handelingen. Er zal nagenoeg geen onderhoudsaanbod zijn ten gevolge van gepland preventief onderhoud.

Het in vreedstijd onderkende niet-oorlogsonderhoud (hoofdzakelijk preventief en modificatief onderhoud) dient, gezien de voorbereiding op de oorlogstaak en de soepele overgang naar oorlogstijd, buiten de organisatie van het legerkorps te worden uitgevoerd.

De materieeldienstorganisatie dient erop te zijn gericht een maximale materiële beschikbaarheid te bewerkstelligen en wel op het juiste moment en op de juiste plaats. Het zal derhalve noodzakelijk zijn de materieeldienstorganisatie met prioriteit „voorin” te laten optreden.

De middelen binnen de materieeldienstorganisatie dienen zodanig te worden gespreid, dat het effect van het vijandelijke optreden tot een minimum wordt beperkt en dat een opeenhoping van activiteiten op knooppunten van het systeem wordt vermeden. De materieeldienstorganisatie dient zodanig te zijn dat alle mogelijke wijzen van optreden adequaat kunnen worden ondersteund, zonder beperkingen op te leggen aan de operationele commandant.

De materieeldienst dient zo te zijn georganiseerd, dat de beschikbare middelen, die over het algemeen schaars zullen zijn, op efficiënte wijze kunnen worden ingezet.

De huidige materieeldienstorganisatie heeft o.m. als uitgangspunt „eenheid van verantwoordelijkheid en organisatie”, hetgeen in concreto betekent dat de organisatie van de materieeldienst samen dient te vallen met de organisatie van de ope-

rationele eenheden. Dit uitgangspunt wordt door ons niet onderschreven om een hogere prioriteit te kunnen geven aan de eerder geformuleerde uitgangspunten, en wel in het bijzonder het uitgangspunt dat de operationele commandant zoveel mogelijk van materieeldiensttaken moet worden ontlast.

De technologische ontwikkelingen noodzaken tot andersoortig onderhoudspersoneel. De vergaande ontwikkeling van ingebouwde diagnostische apparatuur en de modulaire opbouw van de systemen zullen de bedienaar en de onderhoudsmonteur op het laagste niveau in staat stellen een snelle diagnose te stellen en adequaat tot herstel over te gaan. Omdat echter de diagnostische apparatuur nooit een diagnose met 100% nauwkeurigheid zal kunnen geven, en omdat het effect van de uitwerking van vijandelijk optreden niet automatisch kan worden gemeten, blijft er in de gehele materieeldienstorganisatie een behoefte bestaan aan hoog gekwalificeerd onderhoudspersoneel.

De materieeldienstorganisatie

Het gevechtsteam (GT)

Het ontplooiende gevechtsteam beschikt over pantserinfanteriewapensystemen en mogelijk over tanks. De primaire taak van de materieeldienst op dit niveau is het handhaven resp. herstellen van mobiliteit, vuurkracht en commandovoering voor de lopende gevechtsactie. Gezien de aard van het gevecht mag worden verondersteld, dat immobiliteit leidt tot kwetsbaarheid („sitting duck”).

Allereerst moet dus worden gezorgd voor het onder dekking brengen van het uitgevallen uitrustingsstuk. Hiervoor moet gebruik worden gemaakt van — al dan niet organiek ingedeelde — sleep- en/of bergingsmiddelen. Vervolgens dient snel een diagnose te worden gesteld en, zo mogelijk, binnen de gestelde tijdsgrenzen de mobiliteit te worden hersteld.

Bij storingen aan het wapengedeelte, dus het wegvallen van de vuurkracht, moeten een snelle diagnose en — waar mogelijk — een snelle reparatie plaatsvinden. Storingen aan de middelen voor de commandovoering dienen ter plaatse te worden verholpen. Indien herstel ter plaatse niet mogelijk is, wordt het uitrustingsstuk, aan de hand van de gestelde diagnose, aangeboden op een hoger on-

derhoudsniveau. Dit niveau wordt bij de diagnose bepaald.

De storingen die zich voordoen binnen het gevechtsteam zullen hoofdzakelijk het gevolg zijn van vijandelijk optreden en in mindere mate van technisch falen. Diagnose en herstel (noodreparaties) van deze storingen vergen een hoge graad van kennis en vaardigheid met betrekking tot het desbetreffende wapensysteem. Het accent ligt hier op herstel van mobiliteit en commandovoering.

Om de hiervoor genoemde taken te kunnen uitvoeren dient een diagnose- en herstploeg met de volgende minimale samenstelling te worden gegroepeerd:

- een wapensysteemtechnicus pantserinfanterievoertuigen (onderofficier);
- een hersteller rupsvoertuigen (onderofficier);
- een hersteller rupsvoertuigen (korporaal tvs chauffeur);
- een hersteller elektronisch materieel (eltromat) (onderofficier);
- een hersteller eltromat (soldaat); in voorkomend geval aangevuld met
- een wapensysteemtechnicus tank (Leo-1V of -2).

Deze ploeg dient, gezien de plaats van inzet, te beschikken over een gepantserd rupsvoertuig met lichte hijscapaciteit, en voorts over handgereedschappen, eenvoudige meetuitrusting en materialen voor het uitvoeren van noodreparaties.

De hiervoor beschreven „pantsermobiele herstploeg” (pahrstplg) dient binnen het vak van het gevechtsteam te worden begeleid. Als de pahrstplg het vak van het gevechtsteam betreedt, dient een onderofficier van het gevechtsteam de leiding van de pahrstplg op zich te nemen v.w.b. het „gedrag” binnen het vak van het gevechtsteam. Deze onderofficier moet over de nodige kennis van de wapensystemen beschikken en op de hoogte zijn van het optreden van het gevechtsteam. Hij treedt tevens op als liaison tussen de commandant van het gevechtsteam en de commandant van de pahrstplg.

Het manoeuvreverband (MV)

De taak van de materieeldienst op het niveau van manoeuvreverband bestaat uit het handhaven

resp. herstellen van de mobiliteit, vuurkracht en commandovoering voor de lopende en de direct daarop volgende gevechtsactie. Deze taak dient te worden uitgevoerd binnen de gestelde tijdbegrenzing.

Het onderhoudsaanbod uit de gevechtsteams wordt hoofdzakelijk bepaald door de pahrstplgn. Op dit niveau zal het accent liggen op het herstellen van oorlogsschade met geïmproviseerde middelen en complete componenten. Het materieeldienstelement op dit niveau, verder te noemen onderhoudspeloton, bevat onderhoudspersoneel van hoge kwaliteit, gecombineerd met personeel dat moet zorgen voor de onderhoudshandelingen in kwantitatieve zin. Dit peloton heeft een vaste samenstelling en draagt geen verantwoordelijkheid voor de samenstelling van de pahrstplgn, zodat de operationele commandant, bij wijziging van de slagorde, wordt ontlast van wijziging in onderbevelstelling van onderhoudspersoneel.

De consequentie is echter wel dat het aanbod voortkomende uit onder bevel gestelde tanks moet worden doorverwezen naar de moedereenheid of direct naar een hoger onderhoudsniveau.

De manoeuvregroep (MG)

Op het niveau van de manoeuvregroep dient materieeldienststeun te worden verleend aan zowel de manoeuvre-eenheden als aan de gevechtsondersteunende en verzorgende eenheden. Uit overwegingen van „span of control” en spreiding van middelen zijn, zoals majoor De Vries stelt, op dit niveau twee herstelteams nodig.

Op grond van uniformiteit en legervorming, en wellicht nog vanwege andere argumenten, is het aannemelijk dat hier twee identieke herstelteams worden gecreëerd. Er kleeft echter een groot bezwaar aan deze optie. Het (ver)leggen van een operationeel zwaartepunt heeft onmiddellijk onderbevelstellingen in de materieeldiensteenheden tot gevolg, aangezien de herstelteams zijn toegesneden op de verzorging van resp.:

- 2 × painfmanoeuvreverband + de helft van de overige eenheden, en
- 1 × painfmanoeuvreverband, 1 × pamanoeuvreverband + de helft van de overige eenheden.

Een betere optie is onzes inziens de tweedeling te maken naar het klantenbestand: een herstelteam voor de manoeuvre-eenheden en een herstelteam

voor de gevechtsondersteunende en verzorgende eenheden. Het eerste team noemen we gemakshalve Herstelteammanoeuvre-eenheid (HTM) en het tweede Herstelteam-ondersteunende eenheid (HTO).

De Herstelteammanoeuvre-eenheid (HTM)

De bij de HTM in te delen kwalitatieve capaciteiten dienen te zijn gericht op materieel van zowel pantserinfanterie- als pantserversverbanden. Dit is het eerste materieeldienstniveau waar beide disciplines van huis uit worden ingedeeld. Op grond van economisch gebruik van de middelen worden dan ook op dit niveau de pahrstplgn geformeerd. Afhankelijk van de gekozen slagorde worden wapensysteemtechnici voor de tanks ingedeeld. De HTM dient in staat te zijn 6 pahrstplgn uit te sturen voor de GT's voorin en voor de GT's in de daarachter gelegen zone. Voorts dient nog kwaliteit over te blijven om leiding te geven aan het herstel van het reguliere aanbod.

Omdat het onderhoudspeloton van een manoeuvreverband minimaal is georganiseerd, dient uit de HTM steun te worden gegeven aan de onderhoudspelotons.

Binnen de aan de HTM opgelegde tijdgrenzen, die over het algemeen ruimer zijn gesteld dan op het lagere niveau, wordt de taak van de HTM, behalve de hiervoor opgesomde activiteiten: het conditioneren van de mobiliteit, vuurkracht en commandovoering van de manoeuvre-eenheden van de manoeuvregroep.

De voor deze op te dragen taken benodigde middelen bestaan hoofdzakelijk uit diagnostische apparatuur, gereedschapsuitrustingen, reservedelen en modules/directe-ruilartikelen (DR), gericht op langdurige inzetbaarheid van het materieel.

De HTM verzorgt de materieelbevoorrading (matbevo) voor zichzelf en de te verzorgen eenheden.

De Herstelteam-ondersteunende eenheid (HTO)

De HTO verzorgt de niet-manooeuvre-eenheden van de manoeuvregroep. De HTO verricht haar taak door het al dan niet ondersteunen van de onderhoudspelotons van de verbanden en voorts het conditioneren van de mobiliteit, vuurkracht en commandovoering voor de ondersteunende en verzorgende eenheden. ▷

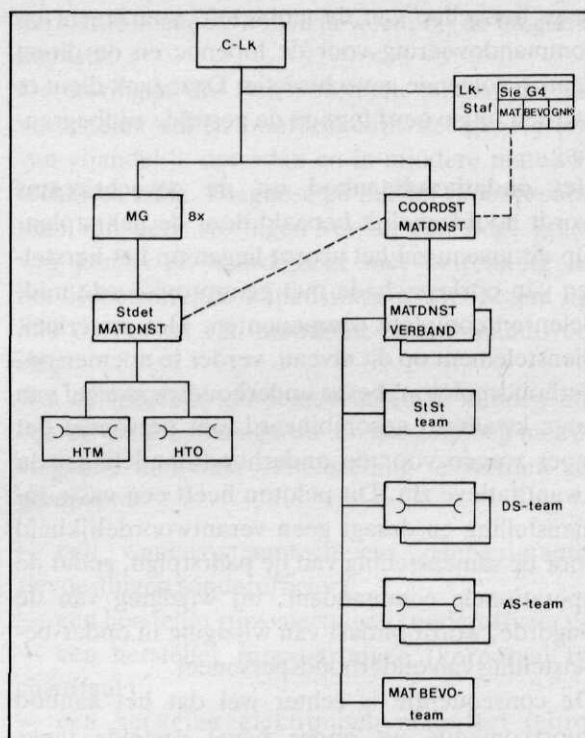
De mogelijkheid dient aanwezig te zijn om de pahrstplgn voor de manoeuvreverbanden te versterken indien delen van, of gehele eenheden van, de ondersteunende en/of verzorgende eenheden optreden binnen het vak van het manoeuvreverband. De te gebruiken middelen om de taak uit te voeren en de matbevo zijn conform het gestelde onder de HTM.

Het legerkorpsniveau

De materieeldiensteenheden op dit niveau worden georganiseerd conform de idee van majoor De Vries. Een nadere detaillering van de organisatie van de niet-herstelelementen, zoals park, afvoer en matbevo, dient in een later stadium te worden gegeven. Voor een organigram en het optreden van de materieeldienst binnen het legerkorps wordt verwezen naar afb. 1 en 2.

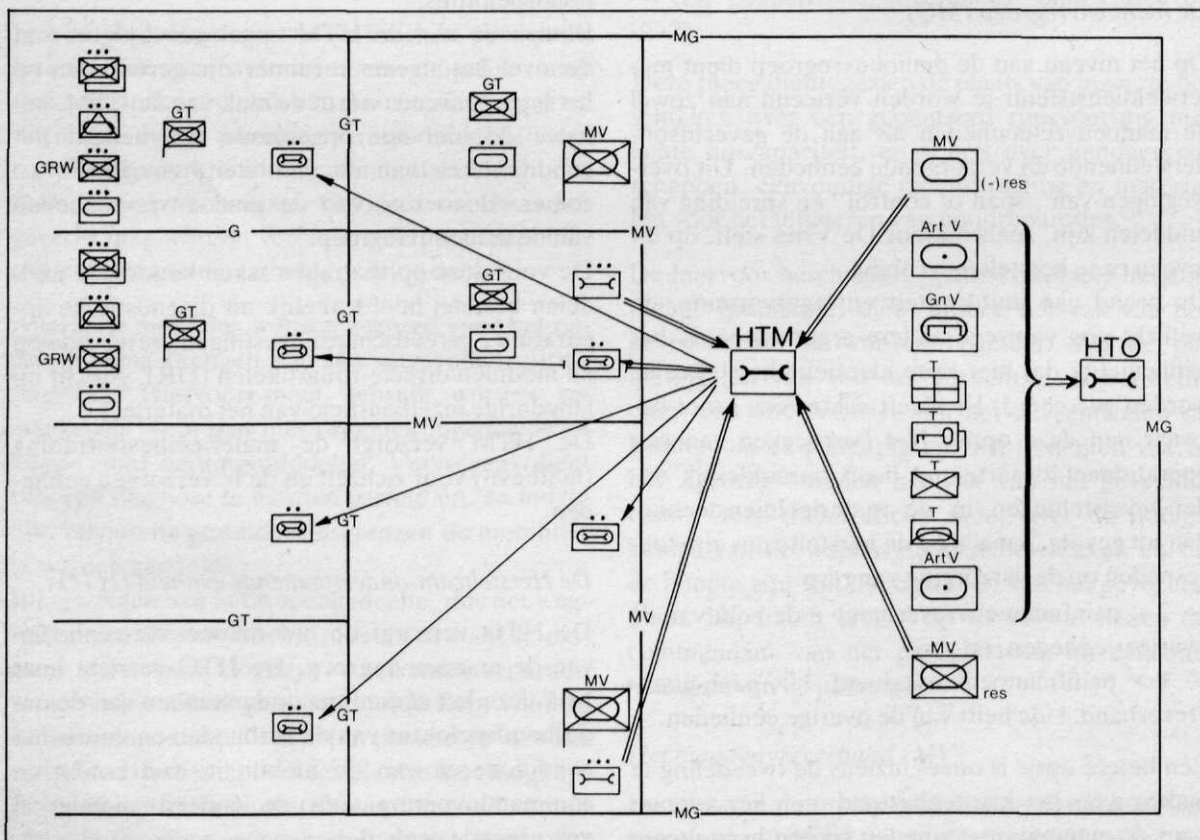
Legervorming

De materieeldiensteenheden volgen niet het ONDAS maar het INDAS. Bovendien kenmerken de materieeldiensteenheden zich doordat zij be-

Afb. 1 Materieeldienststructuur in oorlogstijd

Afb. 2 Het optreden van de materieeldienst binnen het legerkorps

roeps(kader)-zwaar zijn (1 beroeps/technisch specialist : 1 dpl), een grote diversiteit aan functies en een gering aantal militairen per functie hebben.

Dat heeft de volgende consequenties voor de vulling van het mobilisabele deel van de materieeldiensteenheden.

- Een groot aantal beroepsfuncties moet in oorlogstijd worden vervuld door een in vrede-tijd op een vredesfunctie geplaatst kaderlid, en in sommige gevallen door een mobilisabele reserveofficier.
- De dienstplichtige functies in de mobilisabele eenheden dienen individueel te worden gevuld.
- Om de materieeldiensteenheden in oorlogstijd goed te doen functioneren zullen alle eenheden in vrede-tijd kernparaat moeten zijn. Dat wordt bereikt door het samenvoegen van twee kernen tot één eenheid die in oorlogstijd wordt gesplitst in twee materieeldiensteenheden. De zo ontstane vredeseenheid zal bovendien zorgen voor het vullen van de dienstplichtige functies van de twee oorlogseenheden.

De technisch specialist (TS) dient na beëindiging van zijn contract een reserveverplichting te krijgen om de TS-functies in de twee oorlogseenheden te kunnen vullen.

Vertaald naar de hiervoor beschreven organisatie betekent het dat in vrede-tijd binnen de manoeuvre-groep een gecombineerde HTM/HTO wordt opgenomen, die zorgt voor de oorlogsvulling van de HTM en de HTO v.w.b. de TS- en dpl-functies; de resterende kaderfuncties moeten in oorlogstijd worden gevuld met kader dat op vredesfuncties is geplaatst resp. mobilisabel is.

Binnen de materieelverzorgingsverbanden wordt hetzelfde systeem toegepast en wel in de combinatie directe steun (DS)/algemene steun (AS)-eenheid, zodat in vrede-tijd 4 DS/AS-combinaties paraat zijn, ter vulling in oorlogstijd van 4 DS-eenheden en 4 AS-eenheden.

Literatuur

P. H. de Vries — Organisatie en legervorming. *Mil. Spect.* 154(1985)(9)405, (10)475, (11)517.

Samenvatting

In tegenstelling tot het huidige systeem van echelonnering, waarbij het laagste manoeuvre-niveau — compagnie, eskadron, batterij — over eigen materieeldienstmiddelen beschikt, zullen de gevechtsteams van huis uit niet over deze middelen beschikken. Zij krijgen die toebedeeld uit de HTM in een samenstelling die is afgestemd op de tactische opdracht, met als taak het handhaven en herstellen van mobiliteit, vuurkracht en commandovoering voor de lopende gevechtsactie. Het manoeuvreverband beschikt over een minimaal georganiseerd onderhoudspeloton, dat naar behoefte uit de HTM wordt gesteund. De taak voor het onderhoudspeloton is het handhaven en herstellen van mobiliteit, vuurkracht en commandovoering voor de lopende en eerstvolgende gevechtsactie.

De manoeuvre-groep beschikt over een HTM en een HTO. De HTM heeft behalve de taken voor de gevechtsteams en de manoeuvreverbanden als taak het conditioneren van de mobiliteit, vuurkracht en commandovoering voor de manoeuvre-eenheden. De HTO heeft als taken het steunen van de onderhoudspelotons en het conditioneren van de mobiliteit, vuurkracht en commandovoering van de gevechtsondersteunende en verzorgende eenheden.

Het legerkorps beschikt over twee materieelverzorgingsverbanden, met als taken het leveren van AS aan de manoeuvre-groepen en DS aan de legerkorpstroepen. Voorts hebben de HTO, de HTM en de materieelverzorgingsverbanden een matbevoortaak.

In vrede-tijd is een deel van de manoeuvre-eenheden mobilisabel, hetgeen een lagere onderhouds-behoefte geeft. Om de inzetbaarheid van de materieeldiensteenheden in oorlogstijd te waarborgen, zijn zij in vrede-tijd alle kernparaat in de combinaties HTM/HTO en DS/AS, waarbij de vulling van dpl en TS-personeel door de vredescombinatie-eenheid wordt verzorgd.

E. G. Stekkinger — Memorandum herstel van oorlogsschade. OCTD/Pl, Utrecht (1985).

Het onderhoud van het materieel van de KL. DMKL, Den Haag (1981).